

Factsheet

MEERVLEERMUIS

Pre-kraamverblijfplaatsen	Kraamverblijfplaatsen	Gemengde, niet-reproductieve verblijfplaatsen	Paar- en winterverblijfplaatsen
Febr/maart - half mei	Mei - september	April - oktober	Half juli - half mei
Kwetsbaar door zwangerschap	Zeer kwetsbaar door zwangerschap en afhankelijke jongen	Zeer kwetsbaar door winterslaap	
Spleetvormige ruimten in gebouwen (spouwmuren en daklagen) en (kerk)zolders			
		Tijdens de paartijd ook vleermuiskasten, bruggen etc.	Daarnaast ook bunkers, kelders en groeves

KALENDER

De meervleermuis is een typische soort van het 'natte' Nederlandse laagland.

Pre-kraamverblijfplaatsen
Februari/maart - half mei

Kraamverblijfplaatsen
Mei - juni

Buiten-Beeld / René Janssen

- Meervleermuizen worden in februari/maart actief zodra de insecten gaan vliegen. Vrouwtjes migreren naar de kraamgebieden en verzamelen zich in de pre-kraamverblijfplaatsen of direct in de kraamverblijfplaatsen.
- Meervleermuizen vormen grote kraamgroepen van 100-500 vrouwtjes. Wanneer de locatie als optimaal wordt ervaren, is de kolonie bijzonder honkvast. Anders verhuist een kolonie regelmatig binnen een netwerk van verblijfplaatsen.
- Vrouwtjes jagen tot op grote afstand van de kraamverblijfplaats, voornamelijk boven groot open water. Daarbij worden steeds dezelfde vliegrou-tes over waterwegen en andere lijnvormen gebruikt. Niet alle dieren uit een kolonie gebruiken dezelfde vliegrou-; sommige dieren vliegen altijd richting noord, andere richting zuid.
- Afhankelijk van de omstandigheden worden de jongen begin mei geboren en kunnen ze vanaf begin juni vliegvlug zijn.
- Een vrouwtje krijgt hooguit één jong per jaar.

VERVOLG KALENDER

Kraamverblijfplaatsen vervolg
Juli - september

Gemengde, niet-reproductieve
 verblijfplaatsen
April - oktober

Juli - oktober

Paar- en winterverblijfplaatsen
Half juli - half sept

Augustus - half mei

Vida foto

- De kraamkolonie valt uit elkaar; met name de jonge vrouwtjes blijven gebruik maken van de kraamverblijfplaatsen, jonge mannetjes en adulte vrouwtjes vertrekken naar de gemengde, niet-reproductieve verblijfplaatsen.

- Mannetjes leven solitair of in grote groepen van 10-65 dieren.

- Een deel van de kraamkolonie voegt zich bij de bovengenoemde mannengroepen, waardoor deze gemengd worden; hier kan ook gepaard worden, waarmee het feitelijk een paarverblijfplaats wordt.

Theo Douma

- Een deel van de populatie migreert, een deel overwintert lokaal.
- Na de kraamtijd vindt over grote afstanden (tot 300 km) migratie tussen leefgebieden plaats. Waterwegen en kustlijnen zijn belangrijke migratieroutes (Noordzee-, IJsselmeer- en Veluwemeerkust).
- Mannetjes kiezen paarverblijfplaatsen langs migratieroutes en in winterverblijfplaatsen. Vrouwtjes verkennen deze locaties en paren daar met mannetjes. Er worden gemengde groepen gevormd.

- Vanaf augustus/september gaat een deel van de meervleermuizen al in winterslaap/rust (lethargie). Het vrouwelijke deel van de populatie kan al vanaf half februari naar de kraamverblijfplaats vertrekken, maar een deel van de populatie kan er, afhankelijk van de weersomstandigheden, tot half mei overwinteren.

Inrichting

- Vleermuiskasten worden alleen door kleine groepen in de paartijd gebruikt en hebben dus geen nut tijdens andere momenten. Gebruik bij het aanbieden van nieuwe verblijfplaatsen de volgende uitgangspunten:
 - Grote, warme locaties met toegang tot koelere en warmere delen (15 - 40 graden, 24/7 aanwezig).
 - Spleetvormige toegang (22 - 30 mm).
 - Altijd combinatie van 2 bouwmaterialen met verschillende thermische massa, zoals gevelstenen en een dak.
 - Opening minimaal 3 meter boven de grond met vrije 'uitvliegruimte' en geen toegangsmogelijkheden voor predatoren zoals muizen.
 - Stem omvang, locatie, toegang en microklimaat af op de oorspronkelijke verblijfplaats met een erkend deskundige.
 - Behoud oorspronkelijke in/uitvliegopeningen heeft de voorkeur.
 - Houd rekening met gewenning van ten minste drie volledige kraamseizoenen.

- Meervleermuizen jagen tijdens de zwangerschap vooral op insecten met een larvestadium in het water; ze hebben in deze periode profijt van snel opwarmend, ondiep (< 2 meter) water. Later in het jaar eten ze vooral nachtvlinders.
- Zorg voor oeverbegroeiing (wilgen, riet, etc.).

- Voorkom verlichting in en bij verblijfplaatsen, op vliegroutes en in jachtgebieden; plaats armaturen altijd met de rug naar het water en zorg dat de hele zone (tot 3 meter boven het wateroppervlak) voldoende donker blijft.
- Bruggen en duikers op verbindingroutes ten minste 1,5 meter hoog en 4 meter breed.

Beheer

- Tip: Monitor gebruik- en temperatuursomstandigheden nauwkeurig (bijvoorbeeld met klimaat- en activiteitsloggers). Indien een gewenste temperatuurgradiënt niet behaald wordt, is bijsturing met bijvoorbeeld actieve verwarming nodig.

- Minimaliseer pesticidengebruik.
- Laat wateroppervlak van vijvers/meren niet volledig dichtgroeien of droogvallen.

- Behoud bij kap en snoei de vliegroutes, met name omdat bomen verlichting filteren en het weghalen ervan meer licht op het water kan veroorzaken.

Erik Korsten

Zie ook
 maatregelfactsheet:

- Nieuwbouw
- Na-isolatie
- Groenstructuren
- Stadsbomen en -parken
- Bedrijventerrein

Deze factsheet is mede tot stand gekomen met financiële steun van:

Provincie Noord-Brabant

Wettelijke bescherming

De meervleermuis is een beschermde soort. Verblijfplaatsen en daaraan verbonden essentieel leefgebied (jachtgebieden en vliegroutes) zijn jaarrond beschermd en mogen niet weggenomen of vernietigd worden. Een ontheffing van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is noodzakelijk bij zowel renovatie- als isolatiewerkzaamheden. Bij ingrepen aan zowel verblijfplaatsen als in het leefgebied van meervleermuizen kan toetsing van de (externe) werking op een Natura 2000-gebied aan de orde zijn. Voor meer informatie, kijk op www.meervleermuis.nl en www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen.